

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
cc: anna.ax@regeringskansliet.se
maria.cederholm@regeringskansliet.se
asa.m.andersson@regeringskansliet.se
lena.hagglof@regeringskansliet.se

Utökad anslutning till Statens servicecenters tjänster (Dnr Fi2018/02928/SFÖ)

Patent- och registreringsverket, PRV, är myndigheten med ett samlat ansvar för immaterialrätt och ansvarar för att skydda innovationer med hjälp av patent, design- och varumärkesskydd. PRV ska långsiktigt främja tillväxten samt stärka innovationsförmågan och konkurrenskraften i hela landet genom att informera om, och bidra till ökad förståelse för, hanteringen av immateriella tillgångar inklusive upphovsrätt hos företag, offentliga aktörer och allmänhet. PRV:s verksamhet är lokaliserad till två orter i Sverige, Stockholm och Söderhamn.

I ovan angivet betänkande lämnas förslag om en statligt samordnad elektronisk beställnings- och fakturahantering genom att det blir obligatoriskt för några angivna myndigheter under regeringen att ansluta sig till Statens servicecenter, SSC, för köp av sådana tjänster. Enligt förslaget tillhör PRV den kategori av myndigheter som ska ha anslutit sig till SSC:s beställnings- och fakturarelaterade tjänster senast den 31 december 2020. PRV har fått möjlighet att yttra sig över betänkandet och besvarar remissen utifrån det perspektiv som utgör myndighetens huvudsakliga ansvarsområden samt etablerade beställnings- och faktureringsprocesser.

Sammanfattning

PRV avstyrker förslaget om att statliga myndigheter ska omfattas av ett obligatoriskt krav på att ansluta sig till en elektronisk beställnings- och fakturarelaterad tjänst genom SSC. PRV anser att det föreligger fördelar med en statligt samordnad tjänst för elektronisk beställnings- och fakturahantering, då det medför betydande kostnader för en enskild myndighet att anskaffa och underhålla ett eget systemstöd och ansluta statliga ramavtal till e-handel. PRV betonar emellertid vikten av att en sådan anslutning bygger på frivillighet och att parterna sinsemellan kan komma överens om de närmare detaljerna i beställar-utförarrelationen, på ett sådant sätt så att överenskommelsen lever upp till den enskilda myndighetens behov och förutsättningar. Beställarmyndigheten ska även fortsättningsvis kunna välja att överlåta hela eller delar av flöden och avropa olika servicenivåer av de tjänster som SSC tillhandahåller.

PRV ser inte några förutsättningar i att avropa service av SSC avseende själva utförandet och administrationen av elektroniska beställningar. PRV är en högspecialiserad myndighet och har mot denna bakgrund en decentraliserad inköpsorganisation där de medarbetare som utför beställningar är verksamma inom de områden där avtalen används och besitter sådan sakkompetens som många gånger är nödvändig för att utföra beställningar. Standardprodukter utgör endast en mindre del av PRV:s totala inköpsvolym och utförandet förutsätter integrerad verksamhetskunskap samt mycket god kännedom om de upphandlade avtal som ligger till grund för avrop, beställning och fakturahantering. PRV gör därför bedömningen att elektronisk beställningshantering inte har en tillräckligt hög grad av standardisering i sitt utförande för att lämpa sig för en effektiv och väl fungerande utkontraktering.

Delar av PRV:s kundreskontra innehåller uppgifter om uppdrags- samt försvarshemliga ärenden och dessa omfattas av sekretess, vilket innebär att information om vilka kunder som varit i kontakt med myndigheten inte på något sätt får spridas vidare till någon utomstående part. Sekretessen gäller även mellan myndigheter och är inte möjlig att avtala bort. PRV kan mot denna bakgrund konstatera att det inte är möjligt att överlåta sådan hantering till SSC.

Utöver ökad effektivitet och minskade administrationskostnader syftar förslaget även till att bidra till den mer övergripande målsättningen att tillskapa nya eller ersätta statliga arbetstillfällen utanför storstadsregionerna. PRV vill peka på förhållandet att delar av myndighetens verksamhet är utlokaliserad till Söderhamn och i det fall förslaget om ett obligatoriskt krav på anslutning till SSC:s beställnings- och fakturerings tjänster skulle komma att realiseras, så kan arbetstillfällen på myndighetens kontor i Söderhamn komma att påverkas.

PRV:s överväganden

PRV om befintliga anslutningar till servicecentrets tjänster

PRV är sedan 2013 anslutna till SSC:s lönerelaterade tjänster avseende löneadministration samt rese- och utläggsadministration. Anslutningen har för PRV:s del inneburit en viss effektivisering av löneflödet, minskad sårbarhet vad gäller bemanning samt möjlighet att i viss utsträckning frigöra resurser från löneadministration för andra arbetsuppgifter inom HR-avdelningen. PRV gör emellertid bedömningen att anslutningen till servicecentrets lönerelaterade tjänster inte inneburit någon besparing, utan snarare medfört ökade kostnader för myndigheten bl.a. avseende stödsystemet samt utökad resursåtgång med 0,5 personår. PRV anser vidare att SSC fortsatt behöver utveckla sin kundsupport samt att dess affärsmodell på ett mer flexibelt sätt bör ha sin utgångspunkt i den enskilda myndighetens behov och önskemål.

PRV konstaterar mot denna bakgrund att det är väsentligt att regeringen inför en eventuellt utökad förordningsreglerad anslutning till servicecentrets tjänster säkerställer, att de förväntade besparingar och förbättringar som ligger till grund för förslaget också realiseras samt att SSC:s verksamhet och service är effektiv, leveranssäker och av hög kvalitet. PRV anser vidare att regeringen behöver finansiera myndigheternas ökade kostnader för tjänsterna till dess att SSC är ett

ekonomiskt lönsamt alternativ för den enskilda myndigheten.

PRV om förslagets förutsättningar och konsekvenser

PRV har sedan tidigare vidtagit åtgärder för att effektivisera sin ekonomi-administration genom implementering av en e-handelstjänst, införandet av elektroniska beställnings- och fakturaflöden, tillhandahållande av en leverantörsportal samt anslutning till registerfunktionen inom ramen för det europeiska nätverket för elektronisk handel, PEPPOL.

PRV ser fördelar med möjligheten att frivilligt ansluta sig till en statligt samordnad tjänst för elektronisk beställnings- och fakturahantering. PRV gör bedömningen att en sådan tjänst borde utgöra incitament för stordriftsfördelar och reella effektivitetsvinster, då kostnaden för en enskild myndighet är betydande vad gäller att anskaffa och förvalta ett eget systemstöd och ansluta ett statligt ramavtal till e-handel.

PRV kan överväga möjligheten att ansluta sig till en bastjänst avseende elektronisk beställnings- och fakturahantering där SSC svarar för upphandling och tillhandahållande av ett gemensamt systemstöd samt drift och underhåll av plattformen. PRV ser även fördelar med att i form av olika tilläggstjänster överlåta uppgifter på servicecentret avseende exempelvis leverantörsanslutningar, anslutning av kundunika avtal och statliga ramavtal, administration av kataloger samt framtagning av kundunika formulärmallar.

PRV ser däremot inte några förutsättningar i att avropa service av SSC avseende själva utförandet och administrationen av elektroniska beställningar. PRV gör bedömningen att elektronisk beställningshantering inte har en tillräckligt hög grad av standardisering i sitt utförande för att lämpa sig för en effektiv och väl fungerande utkontraktering. Standardprodukter utgör endast en mindre del av PRV:s totala inköpsvolym och utförandet förutsätter integrerad verksamhetskunskap samt mycket god kännedom om de upphandlade avtal som ligger till grund för avrop, beställning och fakturahantering. PRV har mot denna bakgrund en decentraliserad inköpsorganisation där de medarbetare som utför beställningar är verksamma inom de områden där avtalen används och besitter sådan specialistkompetens som många gånger är nödvändig för att utföra beställningar.

En avgörande förutsättning för att PRV ska överväga en anslutning till en elektronisk beställningstjänst är mot denna bakgrund att det även fortsättningsvis ska vara möjligt för myndigheten att utföra och administrera beställningar med stöd av egna personella resurser inom ramen för det systemstöd för e-handel som ingår i servicecentrets tjänst.

I förslagets definition av elektronisk beställnings- och fakturahantering ingår även kundfakturer samt gemensamma register. Delar av PRV:s kundreskontra innehåller uppgifter om uppdrags- samt försvarshemliga ärenden och dessa omfattas av sekretess, vilket innebär att information om vilka kunder som varit i kontakt med myndigheten inte på något sätt får spridas vidare till någon utomstående part. Sekretessen gäller även mellan myndigheter och är inte möjlig att avtala bort. PRV kan mot denna bakgrund konstatera att det inte är möjligt att överlåta sådan hantering till SSC. För det fall regeringen och riksdagen beslutar om nya sekretessbestämmelser, kvarstår ändå det förhållandet att de uppgifter

PRV hanterar är av sådan natur att de av säkerhetsskäl inte kan överföras elektroniskt.

PRV anser att anslutningen till SSC:s tjänster i första hand ska vara frivillig, men i det fall regeringen ändå beslutar om en tvångsanslutning av myndigheterna så är det väsentligt att omställningstiden är tillräcklig. PRV har tecknat avtal med leverantören Visma avseende e-handelsverktyget Proceedo och detta löper t.o.m. 2021-12-31. PRV bör därför i det fall förslaget realiserar ingå i den kategori av myndigheter som ska anslutas senast 2021-12-31 i syfte att undvika att ytterligare onödiga merkostnader uppstår. Det är även väsentligt att säkerställa att SSC:s faktura- och betalningsrelaterade tjänster är kompatibla med PRV:s ekonomimodell och kodstruktur. Det krävs mot denna bakgrund fördjupad utredning innan det går att avgöra vid vilken tidpunkt en eventuell anslutning kan ske.

PRV gör bedömningen att förslagets genomförande inte kommer att leda till målsättningen att administrativa resurser kan minskas eller frigöras till kärnverksamheten. PRV behöver även efter en förordningsreglerad anslutning bibehålla sin beställarkompetens samt med största sannolikhet omallokera resurser för uppföljning och kvalitetssäkring inom området till följd av att myndigheten även fortsatt är ansvarig för korrekthet i underlag och resultat av den administration som är tänkt att utföras av SSC.

PRV vill betona att en eventuell obligatorisk anslutning till en statligt samordnad beställnings- och fakturarelaterad tjänst bör innebära minskade kostnader för myndigheten eller åtminstone vara kostnadsneutral i jämförelse med nuvarande egen lösning. PRV ifrågasätter i vilken utsträckning de beräkningar som ligger till grund för förslagets genomförande är realistiska. De kostnader som anges för anslutning till nya stödsystem förefaller mycket låga i förhållande till PRV:s avgiftsutfall i samband med implementeringen av servicecentrets lönerelaterade tjänster. Kostnader för den enskilda migreringen eller anslutningen bedöms vidare generera en separat styckkostnad per myndighet och en sådan avgiftskonstruktion innebär att PRV inte har möjlighet att förutse eller kontrollera anslutningskostnaden.

Utöver ökad effektivitet och minskade administrationskostnader syftar förslaget även till att bidra till den mer övergripande målsättningen att tillskapa nya eller ersätta statliga arbetstillfällen utanför storstadsregionerna. PRV vill peka på förhållandet att delar av myndighetens verksamhet är utlokaliserad till Söderhamn och i det fall förslaget om ett obligatoriskt krav på anslutning till SSC:s beställnings- och fakturerings-tjänster skulle komma att realiserar, så kan arbetstillfällen på myndighetens kontor i Söderhamn komma att påverkas.

PRV gör bedömningen att det finns andra serviceområden som bättre lämpar sig för en förordningsreglerad anslutning. SSC har som uppdrag att tillsammans med Riksarkivet utveckla en förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv och denna skulle med fördel även kunna omfatta digitaliseringstjänster inom arkiv och dokumentation. Den typen av arbetsuppgifter kräver i motsats till beställnings- och fakturatjänster inte samma integrerade verksamhetskunskap för sitt utförande. PRV gör bedömningen att sådana digitaliseringstjänster utgör ett mer reellt incitament för effektiviserings- och samordningsvinster inom staten.

PRV om förslag om obligatorium

PRV avstyrker förslaget om att angivna statliga myndigheter ska omfattas av ett obligatoriskt krav på att ansluta sig till en elektronisk beställnings- och fakturarelaterad tjänst genom SSC. PRV menar att ett obligatorium är ett alltför långtgående krav och att myndigheter själva måste kunna välja om de vill köpa tjänster från SSC eller tillgodose sina behov av att uppnå ökad effektivitet och kvalitet i verksamheten på annat sätt.

PRV anser att det är rimligt att regeringen i styrningen av SSC:s uppdrag, säkerställer att dess tjänster och service är så konkurrenskraftiga både till pris och kvalitet, att ett tillräckligt antal myndigheter istället väljer att frivilligt ansluta sig till statligt samordnade tjänster.

PRV ser fördelar med en anslutning till en statligt samordnad beställnings- och fakturerings-tjänst under förutsättning att det är frivilligt för statliga myndigheter att ansluta sig till servicecentret. Parterna ska sinsemellan kunna reglera de närmare detaljerna i beställar-utförarrelationen, på ett sådant sätt så att överenskommelsen lever upp till myndighetens behov och verksamhetsförutsättningar. Beställarmyndigheten ska kunna välja att överlåta hela eller delar av flöden till servicecentret samt avropa olika servicenivåer av de tjänster som SSC tillhandahåller. En för myndigheterna frivillig anslutning till SSC:s tjänster är vidare helt i linje med statens intentioner vad gäller införandet av ett tillitsfullt ledarskap.

PRV vill lyfta fram följande risker med den föreslagna styrmodellen genom en förordningsreglering av statliga myndigheters anslutning till servicecentret:

- beställarmyndigheten saknar möjlighet att välja den mest optimala lösningen för sin verksamhet samtidigt som det fortsatt åligger krav på den enskilda myndigheten att åstadkomma effektivisering och kvalitetsförbättringar,
- avsaknaden av konkurrens kan minska incitamentet för SSC att utveckla befintliga och nya tjänster,
- att monopolställningen kan påverka avgiftsättningen negativt och bidra till ökade kostnader för beställarmyndigheten jämfört med egen lösning eller andra externa alternativ,
- att det uppstår obalans i relationen mellan parterna när det bygger på ett obligatorium. Överenskommelsen blir ensidig och innebär inte några möjligheter för beställarmyndigheten att vid behov utnyttja sanktionsåtgärder för att pådriva förändring avseende kvalitet eller tidsåtgång för utförande av uppdrag. Det föreligger vidare inga möjligheter att på avtalsmässiga grunder avsluta anslutningen,
- ett enda gemensamt systemstöd avseende ekonomiadministration för statliga myndigheter innebär stor risk för sårbarhet vid driftsstörningar.

PRV anser mot denna bakgrund att det är viktigt för enskilda myndigheter att även fortsättningsvis ha goda möjligheter att kunna kontrollera verksamhetens effektivitet och kvalitet samt jämföra kostnadseffektiviteten i den egna lösningen i förhållande till anslutande tjänst hos SSC eller andra externa alternativ.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Peter Strömbäck. I den slutliga handläggningen har även chefsjuristen Karin Bergh, HR-chefen Gunilla Ström Lindahl, CFO Jan Wernerson och chefen för Inköps- och upphandlingsenheten Susanne Berg (föredragande) deltagit.

Peter Strömbäck

Susanne Berg